

Kolego, kde to žijete, aneb Taková obyčejná služba

Setmělo se. Sedím u počítače, kontroluji výsledky. Všední služba na okresním dětském oddělení. Pomalu mám dost. Pět příjmů, pár ambulantů, všechno bez doporučení, informace od rodičů nezaručené, k tomu dva porody a nespočet telefonů.

Zase zvoní. Prosím? Místo očekávaného oznámení: „Záchranka veze dítě s teplotou,“ sestra překvapila: „Je tu nějaký šedovlasý pán, chce s Vámi mluvit. Prý vás zná.“

„Herout. Doktor Herout. Vy už si asi nebudete pamatovat. Když jste před 30 lety nastoupil, já odcházel. Nejdřív na kliniku, pak do ciziny. Dlouho jsem tu nebyl. Práce, samá práce, šest dnů v týdnu, padesát týdnů v roce. Dva týdny dovolené, víc jsem si nemohl dovolit. Ale už jsem praxi předal. Přijel jsem, protože si dcera na stará kolena pořídila páte dítě a šel jsem za kmotra. Ale má problém, marně shání pediatra. Doktor Schovánek, co k němu vodila ty starší, odešel někam do džungle a po něm potopa.“

„Vím, vyměnil naši džungli za tu v Asii. Dlouho se pokoušel obvod prodat, marně. Nejsou lidi. Stovky dětí tam u vás shánějí, ke komu se registrovat.“

„Nikdo nebere, prý mají plno.“

„To je možné. Zkoušeli jste to za kopcem? Nic? A za dvěma kopci??? Já vím, je to daleko, ale co se dá dělat.“

„Vy byste ten obvod nechtěl? Měl byste tam větší klid, žádné noční služby, byl byste vlastním pánem a škodný byste taky nebyl, že?“

„Nechtěl. Ani nemohl. Mám jen primářskou licenci, nemohu dělat praktika. Nesplňuji kvalifikaci.“

„Neumím očkovat. Nečetl jsem poslední úhradovou vyhlášku. A chybí mi praxe v terénu. Já už dožiju tady.“

„A kdo to teda dělat může?“

„Někdo, kdo má atestaci z praktického lékařství pro děti a dorost. Nový obor. Světový unikát, nedivte se. Vznikl před asi 10 lety. Kolegové z obvodů ho vymysleli a prosadili. Bylo to překvapení.“

„A kde se to studuje?“

„Většinou v nemocnici, 3 roky u lůžka a rok na obvodě. Očkování, prevence. Komplexní péče o zdravé děti.“

„To za nás byla první atestace pro ty, co chtěli na obvod a druhá pro ty, co zůstali u lůžka – primáře, vedoucí lékaře. Ale s terénem jsme se mohli zastupovat.“

„To dnes už nejde. Pediatr nemůže na obvod – a praktik zase nemá vzdělání pro práci v nemocnici.“

„Ale přece se školí u vás.“

„Dřív to tak bylo. Ale přišli jsme o akreditaci pro praxe, můžeme školit jen nemocniční pediatri. Letos doktorka právě z vašeho města nesehnala v celém kraji školitele, a tak zvolila jiný obor. Jsou to zmatky, žádný systém. O řadu mladých tak přicházíme.“

„Tak oni mají praktici svůj obor, ale doktorky jim školíte ve špitále? To mi připomíná jednoho ptáka. Kuku. Kuku.“

„Svůj obor si hlídají, ale vyškolit nové lékaře nezvládají. Dětské praktici stárnou a vymírají. A obvod pak není komu prodat nebo předat. Typická slepá ulička, Jára Cimrman by měl radost.“

„V nemocnici je to lepší?“

„Kdepak. Chybí střední generace. Většina šla do terénu, zájem mají i kliniky. Dřív si vybírali atestované, dnes stačí rok nebo dva praxe. Na mém oddělení jsem nejmladší atestovaný lékař já. A to mám pár let do penze. Jinde kolegové primáři přesluhují, nemají komu veslo předat. A jsou i oddělení bez primáře. A to nemluví o specializacích. Jdeme od deseti k pěti.“

„A co absolventi – hlásí se? O pediatrii byl vždycky zájem.“

„Bejvávalo. Už se nehlásí ani Slovinci. Letos jednám o nástupu Ukrajinců. Mají nějakou praxi, ale i když si říkají pediatri, většinou děti neléčili. No, nechme se překvapit.“

„Kdo u vás tedy pracuje? Přece neděláte všechno sám?“

„Zatím ještě ne. Jsou tu mladí, ale nezůstanou. A navíc jsou pořád někde na stáži. Doktorka Malá je na 3 měsíce na Jižní klinice, doktorka Velká 6

měsíců na Severní a doktorka Šířová se školí na Centrální porodnici. Doktorka Prudká je na obvodě a doktorku Křivou jsem stáhl z chirurgie, aby mi tu někdo zbyl.“

„Kdo je platí, když jsou na stáži?“

„Nemocnice. Padesát tisíc měsíčně to nemocnici stojí a pracují pro jiné. Dva roky z pěti stráví na stážích, především na klinikách. Měly by nás uvádět jako své sponzory.“

„Co na to váš ředitel a ekonom?“

„To víte, že mne milují, pediatrie je skvělá investice. Dětské lékařství má nejvyšší nároky na akreditace ze všech oborů.“

„Mluvíte o samých lékařkách, lékaře nemáte? Kde jsou muži?“

„O tom myslím zpíval už Pete Seeger, i když nemyslel zdravotníky. V pediatrii je 85 % žen.“

„Já se nestačím divit, jak se to u vás za těch 30 let změnilo. Kolego, kde to žijete?“

„Jako v pohádce, čím dál tím strašidelněji.“

„Hm, pěkně jste si tu pediatrii doje. ... návštěvník se zarazil. ... zdíli.“

„Chcete říci, že elity oboru, vlastně oborů když máme dva, totálně selhaly?! To s vámi souhlasím. Každý hájí jen své vlastní zájmy, pediatrie i její pacienti pláčou.“

Blížila se půlnoc. Zazvonil telefon. „Jsou tu dvě erzetky, malé dítě pokousané klíštětem a holčička, co má tři týdny zácpu, prý se to zhoršilo.“ Rozespale jsem si promnul oči a nazul boty. S kým jsem to mluvil? Nikde nikdo, v pokoji jsem byl sám. Běžná služba na okresním dětském oddělení.

P. S. Ministerstvo v návrhu novely vzdělávání lékařů snižuje počet základních oborů, navrhuje zjednodušit systém akreditací a zkrátit délku stáží, ze dvou pediatrií navrhuje udělat opět jednu. Ale co z toho nakonec vznikne, zmizí chaos a nejistota a přibudou lékaři? Kdo ví? A záleží na tom vlastně někomu?

MUDr. Luděk Ryba
Orlickoústecká nemocnice
ludek.ryba@nempk.cz